

Izhaja vsaki četrtak. Ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovna pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 kroni, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 kroni, za pol leta K 1.50. Za Nemičijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne št. vilke se propajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunki ulici, in Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 12. oktobra 1911.

41. številka.

Revizija ljudskega štetja v Gorici dovoljena!

Iz zanesljivega vira z Dunaja smo doznali, da je c. kr. ministerstvo za notranje zadeve odredilo na pritisk naših poslancev revizijo ljudskega štetja glede občevalnega ali pravzaprav materinskega jezika.

Že takrat, ko so bile oddane popisovalne pole za ljudsko štetje, smo vedeli, da bodo magistratni organi izkrivili vspehe ljudskega štetja na korist Italijanom.

Nismo se motili. Dolgo smo morali čakati, da skuhamo mestni uradi dotični „uradni“ izkaz o občevalnem jeziku v našem mestu. Še le koncem mesca julija so naznanili javnosti, da so sešteli v Gorici komaj borih 6653 Slovencev.

Kako so prišli do tega števila?! Ni mogoče si misliti, da bi bilo le tako malo število Slovencev v Gorici, kateri bi se ne sramovali svojega materinega jezika. To se je drugače moralo zgoditi. Magistratovi revizorji so hodili od hiše do hiše ter na že večkrat omenjeni način prisilili oziroma prevarili stanovalce, da so smeli napisati italijanski namesto slovenski jezik kot občevalni jezik.

Na ta način in vsled še drugih v uradu izvršenih poprav se jim je posrečilo spraviti tako majhno število Slovencev v Gorici. To število pa stoji za istinitimi razmerami v takim protislovju, da smo morali goriški Slovenci odločno nastopiti proti takemu početju ter zahtevati od vlade revizijo ljudskega štetja.

Kajti po zasebnem ljudskem štetju, ki ga je izvršil tozadevni narodni odbor, bi moralo biti število Slovencev v Gorici za več tisočev večje. Vse te tisoče pa so Lahji požrli in ne bi prišli še dandanes na dan, da se niso naši državni

poslanci, v prvi vrsti svetnik Fon, zavzeli za to stvar in napravili potrebne korake pri vladi, ki je pač za to tu, da pazi na to, da se zakoni točno vršijo in da se nikomur krivica ne dela.

Vlada je dala izvršiti najprej revizijo ljudskega štetja v Trstu in prav vspehi te revizije so jo nagnili, da se je konečno udala zahtevam naših poslancev, ker si je morala biti v svesti, da so goriški magistratovci morebiti v sporazumu s tržaškimi pri ljudskem štetju s Slovenci jednako postopali kakor se je z njimi postopalo v Trstu. Ni treba posebe omenjati, kake vrednosti je izid ljudskega štetja za posamezne narode v narodno mešanih pokrajinah. Omenimo le, da se na podlagi števil upošteva, je li kaka narodno-politična zahteva upravičena ali ne. Pri prejšnjem štetju, t. j. l. 1900 so na Dunaju sicer dobro vedeli, da so številke Slovencev pri nas za mnogo znižane, ali takrat so molčali, sedaj so se pa vendar udali zahtevam naših poslancev ter odredili revizijo, katero bodo izvršili vladni organi, da se razkrinkajo laške sleparije.

Gotovo bodo te dni mnogi goriški Slovenci pozvani k revizijski komisiji, da se prepričajo, je li njih popisna pola izvirna ali ne. Takemu pozivu naj se takoj vsakdo odzove. Sicer pa se bode bavil s to zadevo tudi odbor za ljudsko štetje ter dajal našim ljudem potrebna navodila.

Sedaj je čas, vsi na delo!

Premišljevanje o štirih streljih v državni zbornici.

Štirje strelji iz revolverja so prestrašili dne 5. t. m. avstrijsko državno

zbornico. Izstrelil jih je socialni demokrat Njeguš-Vavrak iz Šebenika. Namejnjeni so bili v prvi vrsti pravosodnemu ministru Hohenburgerju pa tudi drugim ministrom. Naučnemu ministru Stürgkh je krogla oplazila levo roko, ne da bi ga bila ranila.

Tako so začeli sedaj socialisti praktično izvajati svobodo, ki jo uči liberalna brezverska šola. To svobodo hočejo socialisti, ki so otroci liberalcev, priboriti z revolverji. Vsa krivda pada na liberalce, ki so jih slabo učili. Liberalci nimajo sploh nič očitati socialistom, ker je socializem nujna posledica liberalizma. Tudi ministra Hohenburger in Stürgkh sta liberalca. Še nedavno je minister Stürgkh zagovarjal svobodo glede sv. zakona in njega ločljivosti. Povdarjal je svobodo svoje prepričanje, ki se mu zdi kajpada bolj pametno ko nauk Jezusa Kristusa. Ali naj se potem čudimo svobodni nadraženih socialistov?!

»Tudi z govorom, ki ga je imel po napadu v zbornici ministerski predsednik Gautsch, nismo zadovoljni. Rekel je, da je tropskaja doživel zločinski napad na zbornico. Dalje pa je s povzdignenim glasom izrekel te-le besede: „Gospoda! Eno danes ne velja in to naj zna celokupno prebivalstvo, to je strah. Vi gospoda se ne bojite in jaz se ne bojim. Reči vam hočem v imenu vlade eno samo besedo: Ne pustimo se odtisniti od črte, ki se imenuje zakonitost. Opozarjam, da predstavlja v tem trenutku red tista sila, ki je poklicana, da napravi red!“

Ministerski predsednik je tedaj govoril o zakonitosti in o redu. To pa ni dovolj, kajti socialisti trdijo, da je ta red pravi nered. Vprašamo, kaj je zakonitost in kaj je red in zakaj bi moral ta red veljati? To bi bil moral ministerski predsednik povedati. Žal, da so

besede: Bog, Jezus Kr. itd. izključene iz zbornice, iz vseh uradov in iz vseh uradnih in šolskih knjig. Zato pa je vsa tista zakonitost in ves tisti red, o katerem govore liberalci, brez podlage. Kar je ministerski predsednik izjavil, češ, da se ne boji, ne moremo verjeti. Ne boji se tisti, ki zaupa v Boga! Ko bi bil ministerski predsednik rekel v tistem trenutku, da zaupa v Boga in da se zato nič ne boji, bi radi verjeli.

Liberalni nauk o svobodni gre v klasje. S to liberalno frazo nas hočejo sedaj socialisti s pomočjo svinca in smodnika oropati vse svobode, vsega napredka, vse kulture, vseh šol, vseh cerkev itd. Tu je edina pomoč — sv. vera! Vero torej spet v deželo, vero med ljudstvo, proč liberalnimi frazami, pa tudi proč z ljudmi, ki se ogrevajo za ločljivost sv. zakona!

Otvoritev drž. zбора. Revolverski napad na ministre.

V četrtak je bilo otvoreno jesensko zasedanje državnega zбора.

Že pred otvoritvijo se je na Dunaju zvedelo, da se pripravljajo za ta dan demonstracije. Vsled tega so se izdale varnostne odredbe. Okrog parlamenta je bilo vse polno redarjev in garnizija je bila tudi konsignirana.

Pred parlamentom se je zbrala kaka stotina čeških mater s svojimi otroci, ki so prišle protestirati proti zaključenju čeških šol. Hotele so se podati k ministerskemu predsedniku in k raznim češkim poslancem. Policija jim je zabranila pot ter dovolila, da sme samo 5 žensk vstopiti v parlament. Poslanec Tomašek se je zaradi tega pritožil pri min. predsedniku, ki je potem dovolil, da sme 30 mater z otroci vstopiti v

Ispreobrnjeni demokrat.

(Dalje.)

Oni so zoper krščanski zakon. (Naravno za opice!) Hočejo, naj bo poroka po rokovnjaško — ciganska: In nomine patre — naj bo za ene kvatre; če drugo dobiš, pa to zapodiš! Hočejo Sodomo in Gomoro, hočejo izpodkopati pomen in namen krščanskega zakona — ženitev za voglom. Ali kristjan potrebuje posebno milost za težko, odgovorno življenje; zato je zanj zakon sakrament, božja naredba. Socialisti hočejo, naj se staršem otroci odvezajo in vzgajajo v posebnih kasarnah, morda od žensk, ki so bile že 10—20 krat poročene in ločene in zdaj niso za drugega. (Tudi govedo zamahne za odraslim mladičem; ga ne pozna več.) Pri divjakih (menda Botokudih) velja ženska 6 šivank, drugod škatuljo užigalic, v Afriki kolikor ena koza — in socialist jo tudi šteje menda za žival brez ve-

ljave; hočejo prostost na paši, za voglom...

Tudi jim ne ugaja 4. zapoved o gosposki, vladarjih. Opice nimajo kraljev Katoliška vera vsprejme sicer pošteno državno obliko, tudi ljudovlado, vendar pa uči razodetje, da je n. pr. kralje Bog postavil. In v nobeni armadi niso sami oficirji, ali sami prostaki...

Posebno pa jim je še na poti 7. in 10. zapoved; kajti po njih menitvi bi ne smelo biti zasebne lastnine, ampak moralo bi biti skupno, moralo bi se razdeliti vse imetje...

Ali pri ljudeh je treba, da vsak ve, za koga dela in da je gotov, da mu nihče — zoper njegovo voljo — ne bo kratil njegove lastnine in njegovih prihrankov. Kdo naj še dela, če ve, da mu to drugi vzamejo; saj vidimo, da je robota sirota. Čemu bi delal; rajši pojde, pa ubije drugo „opico“ ter jej požere, kar je nagrabila. Šiler pravi: Nekaj mora človek svoje zvati, ali jel bo moriti, požigati!

Taki nauki so torej novi, ali pa hudobni. Pa še govorijo o prostosti, naj dela človek, kar hoče.

Nu, če vidijo, da imajo drugi več, zakaj pa ne upijejo, naj se vzame n. pr. judu Rotšildu. Rotšild — štejejo — ima 11 milijard premoženja, dohodkov pa 50 tisoč kron na uro, 13 kron na sekundo. — Hiša Rotšildova ima toliko kot pri delitvi na 2 in pol milijona ljudi. — Pred leti je prodal n. pr. svoj grad voditelj socialistov: zakaj ni razdelil skučička med delavce, če mu je toliko mar za nje?

Čudno, da so skoro vsi voditelji bednih socialističnih delavcev bogatini? Zakaj ne razdelijo tega bogastva med uboge? N. pr. Vaillant ima 1,500.000 frank, Lafargue 1,200.000 fr., Jaures veličastno vilo in veliko kupčijsko hišo, Van Kol 5 milijonov, Vandervelde je dobil z nevesto 4,000.000 fr. Singer je milijonar in Bebel ima vilo pri Küsnachtu.

Ali milijone med bedne delavce, ki so jim tako na srcu, kakor se hlinijo!

Zakaj imajo voditelji demokratov take plače?

Adler 3000 *) Grassmann 2000, Bokany 2040, Aron 3500, drugi tovariši 32,000, 20 drugih 3500; vsi skupaj nad 100.000 kron na leto!

Kaki osrečevalci so, vidimo po vzgledih. V Marseillu je izginilo iz občinske blagajne 11 milijonov, občino Roubaix so pripravili v bedo, v Guasdali so si določili dosmrtno rente iz občinske blagajne, v Polineli Georgiji na Modenskem in v Fürthu so v dveh letih zvišali doklade za 100 odstotkov itd. Ko so pograbili na Francoskem cerkvi premoženje, so mislili delavci to dobiti, a pograbili so vse judje in drugi prekučuhi!

Nauki demokratov postanejo včasih po hudomušni naključbi tudi smešni, in za nje usodni. (Dalje prih.)

*) Se nedavno od tega je »prosti« socialist Stark krtičil soc. demokrate, češ, da samo varajo ljudstvo in izjemajo svoje pristaše. Na zabožno klop bi morali dr. Adler in dr. itd.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

♦♦♦♦♦ v GORICI ♦♦♦♦♦

obrestuje hranilne vloge po 4½%, Daje članom posojila na vknjižbo po 5¼%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

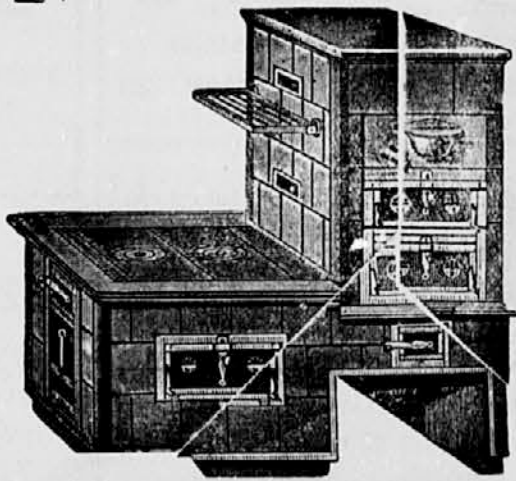
Nova trgovina z železnino PINTER & LENARD

[v Gorici v Raštelju št. 7.

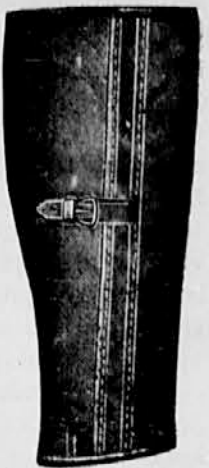
Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.
Cenj. občinstvu se toplo priporoča

Pinter & Lenard.

Velika izbira
GAMAŽ
in
GALOŠ

J. Drufovka

GORICA, Gosposka ulica št. 3
nasproti „MOL“.

JOSIP CJLOT

v Raštelju števil. 2/25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrac, okraskov za božično drevesce in punic za igračo.

Razpele iz kovine, rožni venci in podobice, rokavice iz volne in sukna, čeviji in klape, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, seme za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, možnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cevi.

OBLEKE BENJAMIN dobivajo se v veliki izbiri
♦♦♦ od kron 20—30 ♦♦♦

==== pri **J. MEDVED - GORICA.** =====

Pri nakupu
jesenskega in zimskega
blaga spominjajte se na do-
mačo tvrdko

Ivancič in Kurincič

Gorica, Via G. Carducci števil. 11
nasproti
hotela „Treh kron“.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Kdor si hoče nabaviti lepo, dobro jesensko obleko po ceni, naj se obrne na tvrdko

TEOD. HRIBAR v Gorici.

***** Vzorci se pošiljajo na zahtevo franko na dom. *****